

РЕШЕНИЕ

№ 17843

гр. София, 31.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 178 СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ГОСПОДИН СТ. ТОНЕВ

при участието на секретаря С.О.

като разгледа докладваното от ГОСПОДИН СТ. ТОНЕВ Гражданско дело № 20221110133170 по описа за 2022 година

С исковата молба ищецът Г. Р. А. е предявил следните обективно и субективно съединени искове срещу ДРУЖЕСТВО:

1. Конститутивен иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ за признаване за незаконно и отмяна на уволнението, извършено със Заповед № ЛС-63/28.04.2022 г. на д-р Г.М., в качеството ѝ на изпълнителен директор на ДРУЖЕСТВО, с която заповед ищецът е освободен на основание чл. 328, ал. 1, т. 10, предл. 1 КТ, вр. Чл. 68, ал. 3 КСО от длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД, считано от 29.04.2022 г.
2. Конститутивен иск с правно основание [чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ](#) за възстановяване на предишната работа - „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД
3. Осъдителен иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 3 вр. чл. 225, ал. 1 КТ за осъждане на ответника да плати на ищеца обезщетение за времето, през което е останала без работа поради уволнението му от длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД за периода от 29.04.2022 г. до 29.10.2022 г. в размер на 24954,90 лв.
4. Осъдителен иск с правно основание чл. 224, ал. 1 КТ за заплащане на обезщетение в размер на 18000 лв. за неизползван годишен отпуск за длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД за 2020 г., 2021 г. и 2022 г. – общо в размер на 79 дни.
5. Конститутивен иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ за признаване за незаконно и отмяна на уволнението, извършено със Заповед № ЛС-64/28.04.2022 г. на

д-р Г.М., в качеството ѝ на изпълнителен директор на ДРУЖЕСТВО, с която заповед ищецът е освободен на основание чл. 328, ал. 1, т. 10, предл. 1 КТ, вр. Чл. 68, ал. 3 КСО от длъжността „Доцент“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД, считано от 29.04.2022 г.

6. Конститутивен иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ за възстановяване на предишната работа - „Доцент“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД
7. Осъдителен иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 3 вр. чл. 225, ал. 1 КТ за осъждане на ответника да плати на ищеца обезщетение за времето, през което е останала без работа поради уволнението му от длъжността „Доцент“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД за периода от 29.04.2022 г. до 29.10.2022 г. в размер на 1800 лв.

Ищецът Г. Р. А. твърди, че по силата на сключен с ответника „Специализирана болница за активно лечение на хематологични заболявания (ДРУЖЕСТВО)“ ЕАД трудов договор заемал длъжностите „лекар, началник отделение за трансплантация на хемопоеитични стволови клетки“ и длъжността „доцент“. На 29.04.2022 г. на ищеца били връчени Заповед № ЛС-63/28.04.2022 г. и Заповед № ЛС-64/28.04.2022 г. на д-р Г.М., в качеството ѝ на изпълнителен директор на ДРУЖЕСТВО, с които трудовите правоотношения с ищеца били прекратени на основание чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ във вр. с чл. 68, ал. 3 от КСО – поради придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Сочи, че двете уволнения са незаконни, тъй като трудовото правоотношение по първата длъжност възникнало от конкурс на 01.12.2021 г., към който момент бил придобил право на пенсия. По отношение на второто трудово правоотношение сочи, че е възникнало на 02.01.2013 г. на основание чл. 110, вр. с чл. 113, ал. 2 от КТ, чл. 67, ал. 1, т. 1 от КТ – допълнителен труд при същия работодател за неопределен период от време, чл. 15, ал. от Закона за развитие на академичния състав и чл. 54 от Закона за висшето образование, поради което са приложими същите аргументи, освен това уговореното предизвестие от 30 дни не било спазено. Прави искане съдът да признае за незаконни уволненията, извършени със заповедите, да ги отмени, да бъде възстановен на заеманите преди уволнението длъжности. Твърди, че е останал без работа след уволнението, поради което претендира осъждане на ответника да му заплати обезщетение вследствие на незаконното уволнение в размер на 24954,90 лева за длъжността „лекар, началник отделение за трансплантация на хемопоеитични стволови клетки“ и 1800 лева за длъжността „доцент“, както и да му бъде заплатено обезщетение в размер на 18000 лева за неползания платен годишен отпуск за длъжността „лекар, началник отделение за трансплантация на хемопоеитични стволови клетки“ за 2020 г., 2021 г. и 2022 г., общо в размер на 79 дни. Претендира разноски.

Ответникът „Специализирана болница за активно лечение на хематологични заболявания (ДРУЖЕСТВО)“ ЕАД оспорва предявените искове, като излага подробно доводи, че правото на уволнение е упражнено законосъобразно. Сочи, че срокът на предизвестие за прекратяване на трудовото правоотношение на длъжността „доцент“ е 15 дни съгласно допълнително споразумение към трудов договор № ЛС 271/05.08.2013 г. Оспорва като недоказани по основание и размер търсените обезщетения, тъй като обезщетението за неползания платен годишен отпуск му е изплатено, освен това не се установява, че ищецът

е останал без работа за спорния период, както и защото ищецът е придобил право на пенсия. Прави искане претенциите да бъдат отхвърлени като неоснователни. Претендира разноски.

В съдебното заседание по делото процесуалният представител на ищеца поддържа исковата молба. Излага същите доводи за основателност на исковите. Претендира разноски.

Ответникът „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД чрез процесуалния се представител поддържа отговора на исковата молба, като в съдебно заседание посочва същите аргументи за неоснователност на исковите. Претендира разноски.

След като обсъди доводите на страните и анализира събраните по делото доказателства, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Между страните са сключени няколко договора и споразумения:

Сключен е трудов договор №292/30.11.1991 г.

Сключено е споразумение, озаглавено „Допълнително споразумение № 374/30.11.2021 г. към трудов договор № 292/11.12.1991 г.“, съгласно което ищецът заема при ответника длъжността „Началник на отделение за трансплантация на стволови хемопоеични клетки“ при ответника, считано от 01.12.2021 г. за срок от 3 години. Споразумението е сключено на основание чл. 68, ал. 7 ЗЛЗ, чл. 90, ал. 1 КТ и протокол на изпитна комисия.

Между същите страни на основание чл. 110, вр. Чл. 113, ал. 2 и чл. 67, ал.1, т. 1 КТ, чл. 15 , ал. 2 ЗРАСРБ, чл. 54, ЗВО и във връзка с проведен конкурс за академичната длъжност „доцент“, и във връзка Протокол № 4/17.12.2012 г. от проведено заседание на научния съвет при ДРУЖЕСТВО, е сключен и трудов договор от 03.01.2013 г., по силата на който считано от 03.01.2013 г. ищецът заема академичната длъжност „доцент“ при ответника за неопределено време. Към този трудов договор са сключени допълнително споразумение №ЛС271/05.08.2013 г. на основание чл. 119 КТ, вр. Чл. 334, ал. 1 КТ и предписания от ИА „ГИТ“ за изменение на работното време, както и допълнително споразумение №322/03.08.2021 г. на основание чл. 119 КТ, съгласно което ищецът е преназначен от 0,5 длъжност „доцент“ на 0,25 длъжност „доцент“ при ответника.

От представена Обява № 3-114#2/17.08.2021 г. се установява, че на основание чл. 90, ал. 2 и чл. 91, ал. 1 и 2 Кт, вр. Чл. 68, ал. 1 и 7 ЗЛЗ и Правилника за вътрешния ред в ДРУЖЕСТВО ЕАД длъжността „началник на отделение за трансплантация на хомопоетични стволови клетки“ е обявена за заемане въз основа на конкурс. От посочените в обявата изисквания се установява, че за заемане на посочената длъжност не е предпоставка съществуването на правоотношение със ДРУЖЕСТВО ЕАД.

От доклад до изпълнителния директор на ДРУЖЕСТВО ЕАД от 21.10.2021 г. и приложените протоколи от изпитна комисия се установява, че Г. А. е бил единствен кандидат в конкурса за заемане на длъжността „началник на отделение по трансплантация на хомопоетични стволови клетки“, като е допуснат във втория етап на конкурса, на който получил оценка 5.83.

От представено извлечение от трудова книжка на Г. А. се установява, че е вписано прекратяване на трудовото правоотношение за длъжността „Началник ТО“ на 29.04.2022 г. Посоченото основно месечно трудово възнаграждение е в размер на 2795 лв.

От уведомление за полагаем платен годишен отпуск през 2022 г. от 26.01.2022 г. се установява, че Г. А., заемащ длъжността „доцент“, има общо полагаем платен годишен отпуск 111 дни.

От уведомление за полагаем платен годишен отпуск през 2022 г. от 26.01.2022 г. се установява, че Г. А., заемащ длъжността „Лекар н-к отделение“, има общо полагаем платен годишен отпуск 96 дни.

Представени са 4 броя заповеди, с които на Г. А. е разрешавано ползването на редовен отпуск през 2022 г.

От представен фиш за изплатено възнаграждение за м. 04.2022 г. се установява, че на Г. А., заемащ длъжността „лекар н-к отделе ОЗ“, е изплатено обезщетение по чл. 224 КТ в размер на 9270,79 лв.

От представен фиш за изплатено възнаграждение за м. 04.2022 г. се установява, че на Г. А., заемащ длъжността „доцент“, е изплатено обезщетение по чл. 224 КТ в размер на 886,35 лв.

От Колективен трудов договор №110/03.12.2021 г. се установява, че предизвестиято, което работодателят ДРУЖЕСТВО ЕАД отправя при прекратяване на трудов договор на основание чл. 328 КТ е 30 календарни дни.

От разпореждане №***** на НОИ, ТП-София град, се установява, че на Г. Р. А. е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст от 05.07.2022 г.

Останалите документи, приети по делото, са неотносими към предмета на спора, поради което не е необходимо да бъдат обсъждани.

По делото е изслушано и прието заключение по допусната ССчЕ, изготвено от вещото лице Е. Ж., което заключение настоящият състав кредитира като аргументирано, компетентно изготвено и безпротиворечиво.

От приетото заключение и от разясненията на вещото лице, дадени в открито съдебно заседание, се установява, че към 29.04.2022 г. ищецът А. е имал общ осигурителен стаж 37 г., 4 м. и 12 дни. Г. А. е имал право да се възползва от правото си за пенсиониране по чл. 68, ал. 3 КСО след 20.06.2018 г., Г. А. покрива изискванията за придобиване на право на пенсия по чл. 68, ал. 1 КТ към 05.07.2024 г. размерът на обезщетението по чл. 225, ал. 1 КТ на Г. А. е 24474,90 лв. за шест месеца за длъжността „Лекар, началник отделение за трансплантация на хомопоетични стволови клетки“ и 1800 лв. за шест месеца за длъжността „доцент“. Размерът на обезщетението по чл. 224, ал. 1 КТ на Г. А. за длъжността „лекар, началник на отделение за трансплантация на хомопоетични стволови клетки“ за 57 дни неизползван платен годишен отпуск възлиза на 10568,70 лв., като във фиша за м. април 2022 г. са начислени 9270,79 лв., което представлява обезщетение за 50 дни неизползван платен годишен отпуск.

При така установената по делото фактическа обстановка, съдът намира следните правни изводи:

1. По конститутивния иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ за признаване за незаконно и отмяна на уволнението, извършено със Заповед № ЛС-63/28.04.2022 г. на д-р Г.М., в качеството ѝ на изпълнителен директор на ДРУЖЕСТВО, с която заповед ищецът е освободен на основание чл. 328, ал. 1, т. 10, предл. 1 КТ, вр. Чл. 68, ал. 3 КСО от длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеетични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД, считано от 29.04.2022 г.

Съгласно чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ "работодателят може да прекрати трудовия договор, като отправи писмено предизвестие до работника или служителя в сроковете по чл. 326, ал. 2 в следните случаи:... при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, при навършване на 65 години – за професори, доценти и доктори на науките, освен в случаите на параграф 11 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за висшето образование;... ". Разпоредбата на чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ визира две хипотези, като трудовото правоотношение на ищеца е прекратено на основание първата хипотеза.

В практиката на ВКС / решение № 838 от 17.12.2010 г. по гр. д. № 1739/2009 г., IV г. о. решение по гр. д. № 381/2009 г. IV г. о., решение по гр. д. № 374/2010 г., решение № 379 от 10.01.2012 г. на ВКС по гр. д. № 300/2011 г., III г. о., ГК/ трайно се приема, че основанието за уволнение по чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ - при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, представлява определен юридически факт, който трябва да е възникнал след сключване на трудовия договор и при наличието на който уволнението би могло да се извърши законосъобразно. Законът има предвид факт, настъпил след, а не преди сключването на трудовия договор между страните. Правна възможност за прекратяване на правоотношение с лице, което към момента на възникване на трудовото правоотношение е придобило и упражнило правото си на пенсия, се предвижда с основанието по т. 10а на чл. 328 КТ /Д. В. бр. 46/2010 г. в сила от 18.06.2010 г./, т. е. тази възможност е налице за бъдещи правоотношения.

Във връзка с установяване на елементите от фактическия състав на уволнителното основание, приложено от работодателя в разглеждания случай, съдът следва на първо място да отговори на въпроса кога е възникнало трудовото правоотношение, прекратено със Заповед № ЛС-63/28.04.2022 г. на д-р Г.М., в качеството ѝ на изпълнителен директор на ДРУЖЕСТВО.

Между страните е спорно дали посоченото трудово правоотношение е възникнало на основание сключен през 1991 г. трудов договор, който е бил изменян многократно през годините, или правоотношението за длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеетични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД е възникнало на основание проведен конкурс през 2021 г.

В практиката на ВКС /Решение № 1115 от 3.09.2004 г. на ВКС по гр. д. № 2150/2002 г., III г.

о/ се разграничават две хипотези, при които се използва конкурсът.

При първата хипотеза конкурсното начало се използва във връзка с възникването на трудовото правоотношение с определен след проведен конкурс кандидат за заемане на съответната длъжност. При тази хипотеза заимстват определени елементи, характерни за същинския конкурс, като състезателност, сравняване на качествата на явилите се кандидати от комисия, която преценява отделните кандидати и прави предложение до работодателя. Окончателната преценка на явилите се кандидати се прави от работодателя, който взема решението и сключва със съответния кандидат трудов договор. Основание за възникване на трудовото правоотношение в тези случаи е сключеният между работодателя и избрания от него кандидат за длъжността трудов договор.

При конкурса, като основание за възникване на трудовото правоотношение, чиято нормативна уредба е чл. 89 - 97 от КТ, трудовото правоотношение възниква след провеждане на предвидената в закона процедура и въз основа на решение на колегиален орган - конкурсната комисия, с чието решение работодателят е длъжен да се съобрази. При проведен конкурс по реда на чл. 89 - 91 от КТ, трудов договор не се сключва и трудовото отношение между страните възниква по силата на проведения конкурс. За тези случаи законът предвижда сключването на споразумение по чл. 107 от КТ, с което работодателят и работникът или служителят уговарят размера на трудовото възнаграждение, а могат да уговарят и други условия на трудовото правоотношение. Споразумението по чл. 107 от КТ не е трудов договор.

В Решение № 821 от 9.03.2011 г. на ВКС по гр. д. № 445/2009 г., IV г. о., ГК се разяснява, че съгласно чл. 96, ал. 1 КТ трудовото правоотношение за конкурсна длъжност възниква с лицето, което е класирано на първо място, от деня, в който то е получило съобщението за резултата. След възникването на трудовото правоотношение страните могат да сключат договор по чл. 107 КТ, с който да уредят по-детайлно отношенията си, но този договор има за предмет едно вече съществуващо трудово правоотношение, което може да бъде променено или прекратено, но не може да възникне втори път (затова законодателят нарича този договор споразумение). Съгласно чл. 96, ал. 3 КТ изпълнението на задълженията по трудовото правоотношение започва с постъпването на работа на лицето, спечелило конкурса.

Практиката на ВКС / Определение № 800 от 30.11.2016 г. на ВКС по гр. д. № 2550/2016 г., III г. о., ГК / е безпротиворечива по въпроса, че след възникване на трудовото правоотношение от избор или конкурс страните могат да сключат споразумение по чл. 107 КТ, с който да уредят по-детайлно отношенията си, но този договор има за предмет вече съществуващо трудово правоотношение.

Настоящият състав намира, че в разглеждания случай правоотношението за длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеитични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД между ищеца и ответника е възникнало на основание проведен конкурс през 2021 г.

За да достигне до този извод, съдът съобрази следното:

Съгласно чл. 68, ал. 7 от Закона за лечебните заведения, която разпоредба е цитирана като правно основание и в акта, озаглавен „Допълнително споразумение № 374/30.11.2021 г. към трудов договор № 292/11.12.1991 г.“, трудовите договори с началника на клиника или отделение и с главната медицинска сестра (акушерка, рехабилитатор) се сключват от ръководителя на лечебното заведение за срок до три години след провеждане на конкурс по Кодекса на труда.

Към правилата за възникване на трудово правоотношение въз основа на конкурс препраща изрично и цитираното „Допълнително споразумение № 374/30.11.2021 г. към трудов договор № 292/11.12.1991 г.“, в който акт се посочват разпоредбите на чл. 90, ал. 2, вр. Чл. 96, ал. 1 КТ.

Следва да се отбележи, че „Допълнително споразумение № 374/30.11.2021 г. към трудов договор № 292/11.12.1991 г.“ е сключено между работодателя и служителя въз основа на протокол на изпитна комисия, назначена от работодателя, която комисия в няколко етапа е проверила дали подадените документи отговарят на изискванията, посочени в обявлението, дали кандидатите отговарят на изискванията за заемане на длъжността, като комисията е изготвила и оценяване на кандидатите.

Както се уточнява в практиката на ВКС /Решение № 840 от 29.12.2009 г. на ВКС по гр. д. № 3405/2008 г., II г. о., ГК/ в чл. 89 - 97 КТ се урежда способ за възникване на трудово правоотношение чрез конкурс. Законът предвижда следването на процедура, гарантираща назначаването на най-способния кандидат за длъжност, определена за конкурсна в закон, в акт на Министерския съвет, на министър или ръководител на друго ведомство или от работодателя. Конкурсът се обявява от работодателя по подходящ начин; допускането на кандидатите до конкурс се извършва от комисия, назначена от работодателя, чийто числен и квалификационен състав е с оглед характера на конкурсната длъжност, която комисия има задача да провери дали подадените документи отговарят на изискванията, посочени в обявлението; на допуснатите кандидати се съобщава писмено датата, часът на започване и провеждане на конкурса; назначена от работодателя комисия, съставена от съответни специалисти, провежда конкурса в съответствие с предвидено в обявлението; класира успешно издържалите конкурса кандидати, а трудово правоотношение възниква с лицето, което е класирано на първо място. Разликата в начина на възникване на трудовото правоотношение определя същностните различията с трудово правоотношение, възникнало чрез сключване на трудов договор по чл. 61, ал. 1 КТ. При трудово правоотношение, възникнало въз основа на сключен трудов договор по чл. 61, ал. 1 КТ, изборът на работника или служителя за изпълнение на определена длъжност се извършва лично от работодателя, без качествата, знанията и подготовката на служителя да изпълнява длъжността да са били предмет на предварителна проверка.

За пълнота следва да се отбележи още, че в Обява № 3-114#2/17.08.2021 г., с която е обявена длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеетични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД за заемане въз основа на конкурс, липсва изискване

кандидатите да се намират в трудово правоотношение с работодателя.

При това положение следва да се приеме, че в резултат на проведения през 2021 г. конкурс между ищеца и ответника е възникнало ново трудово правоотношение, а актът, озаглавен „Допълнително споразумение № 374/30.11.2021 г. към трудов договор № 292/11.12.1991 г.“, има по съществото си характер на споразумение по чл. 107 КТ, с което се уреждат отношенията, възникнали между служителя и работодателя въз основа на проведения конкурс, а не представлява в действителност допълнително споразумение към сключения през 1991 г. трудов договор.

Съдът е длъжен да изследва и въпроса дали ищецът е имал необходимите възраст и осигурителен стаж, за да придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст към момента на възникване на трудовото правоотношение за длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ или А. е придобил такова право след заемането на процесната длъжност.

От заключението на вещото лице по ССЧЕ, което заключение съдът кредитира като обективно и компетентно изготвено, се установява, че Г. А. е имал право да се възползва от правото си за пенсиониране по чл. 68, ал. 3 КСО след 20.06.2018 г., Г. А. покрива изискванията за придобиване на право на пенсия по чл. 68, ал. 1 КТ към 05.07.2024 г.

Първата хипотеза на чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ включва както придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в пълен размер, така и в намален размер. В редакцията на чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ от 02.04.1996 г., бр. 28 на ДВ, са фигурирали думите "пълна пенсия за изслужено време и старост". С изменението от 16.03.2001 г., бр. 25 на ДВ, вече текстът е гласял: "при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст... ". Съгласно сега действащата редакция от 17.07.2015 г., бр. 54 на ДВ, текстът остава непроменен и изразът "пълна пенсия" не фигурира. Следователно разпоредбата на чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ има предвид и пенсията в пълен размер, и пенсията в намален размер. В този смисъл е и Решение № 373 от 23.07.2014 г. по гр. д. № 3003/2013 г. на ВКС, IV ГО, съгласно което след изменението на чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ от 2001 г. законът изостави изискването за прекратяване на трудовия договор от работодателя при наличие на право на пълна пенсия за осигурителен стаж и възраст и включи в кръга на работниците и служителите, които могат да бъдат уволнявани по тази разпоредба, и придобилите право на намалена пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Доколкото Г. А. е имал право да се възползва от правото си за пенсиониране по чл. 68, ал. 3 КСО още към 20.06.2018 г., т.е. преди възникване на процесното правоотношение, а изискванията за придобиване на право на пенсия по чл. 68, ал. 1 КТ биха били покрити от ищеца към 05.07.2024 г., то следва да се приеме, че към датата на издаване на процесната Заповед № ЛС-63/28.04.2022 г. на д-р Г.М., в качеството ѝ на изпълнителен директор на ДРУЖЕСТВО, с която заповед ищецът е освободен на основание чл. 328, ал. 1, т. 10, предл. 1 КТ, вр. Чл. 68, ал. 3 КСО от длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД, считано от 29.04.2022 г.,

законоустановените предпоставки за прилагане на цитираното уволнително основание не са били налице, поради което и заповедта се явява незаконосъобразна.

Водим от горното, съдът намира първия иск за основателен, поради което и уволнението на Г. А. от длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД трябва да се признае за незаконосъобразно и да се отмени.

За пълнота на изложението следва да се отбележи, че съставът е запознат с практиката на ВКС, обективирана в решение № 220 от 16.01.2019 г. на ВКС, III г. о. по гр. д. № 313/2018 г., съгласно която „в хипотезата на т.10 КТ – законодателят е предоставил на работодателя възможност да прекрати трудовия договор - при придобиване от страна на работника или служителя на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. В нормата не се съдържат ограничения във връзка с времето на придобиване на правото на пенсия – преди, по време или след сключване на трудовия договор“. Тази практика обаче не е възприета безпротиворечиво от ВКС /Определение № 541 от 12.06.2020 г. на ВКС по гр. д. № 592/2020 г., III г. о., ГК/, като настоящият състав намира, че утвърждаването ѝ би имало потенциала да засегне защитата при уволнение на икономически по-слабата страна. Нещо повече, разширителното тълкуване на основанието по чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ би означавало да се лиши от смисъл въвеждането в КТ на основанието за прекратяване на трудовото правоотношение по чл. 328, ал. 1, т. 10б, съгласно която разпоредба работодателят има право да прекрати едностранно трудовото правоотношение, когато същото е възникнало, след като работникът или служителят е придобил и упражнил правото си на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Доколкото упражняването на правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст е допълнителен елемент, който се добавя към възникването на това право, ако законодателят беше предвидил основанието по т. 10 да се прилага и в хипотезата на възникване на трудовото правоотношение след придобиването на правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст, то би лишил практически т. 10б от приложно поле.

2. По конститутивния иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ за възстановяване на предишната работа - „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД

В мотивите към Тълкувателно решение № 2 от 23.10.2012 г. на ВКС по тълк. д. № 2/2012 г., ОСГК, се разяснява, че един от иските за защита е този за възстановяване на предишна работа - чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ. Същият е съществено и важно правно средство за защита срещу незаконно уволнение. Искът е конститутивен и с него се упражнява субективното преобразуващо право да се възстанови съществуването на трудовото правоотношение между работника или служителя и работодателя. Това право на работника или служителя възниква от незаконното уволнение и то предполага признаването му за незаконно и неговата отмяна, но също така и съществуването към момента на постановяване на решението на

материалното субективно преобразуващо право на възстановяване. Възстановяването на незаконно уволнения работник или служител на предишната му работа се извършва с постановено и влязло в сила съдебно решение. Решението на съда за уважаване на иска има за съществена последица възстановяване на трудовото правоотношение такова, каквото е било преди уволнението и то има преобразуващо действие: със сила на присъдено нещо се възстановява прекратеното трудово правоотношение, възражда се същото трудово правоотношение съществувало между страните преди незаконното уволнение - за същата работа, трудово възнаграждение, условия на труд и т. н.

В мотивите към цитираното ТР ВКС разяснява, че това принципно разрешение търпи изключение в практиката на съда в една специална хипотеза - при предявени иски за защита срещу незаконно уволнение по срочен трудов договор. В тези случаи, когато уволнението е признато за незаконно, но междувременно - докато трае съдебния процес и преди постановяване на решението, срокът на трудовия договор е изтекъл, искът за възстановяване на работа се отхвърля. Приема се, че материалното потестативно право на възстановяване на предишната работа на незаконно уволнения работник или служител не съществува, а възстановяването на работа предполага трудово правоотношение, което би съществувало, ако не беше незаконното уволнение.

Елемент от основателността на иска по чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ е незаконността на уволнението. Доколкото съдът достигна до такъв правен извод, то този елемент се установява в настоящия процес.

Съдът намира, че трудовото правоотношение за длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД е възникнало между ищеца и ответника като срочно – за срок от три години, но доколкото към постановяването на настоящото решение този срок не е изтекъл, то искът по чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ за възстановяване на Г. А. на длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД също следва да се уважи.

3. По осъдителния иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 3 вр. чл. 225, ал. 1 КТ за осъждане на ответника да плати на ищеца обезщетение за времето, през което е останала без работа поради уволнението му от длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД за периода от 29.04.2022 г. до 29.10.2022 г. в размер на 24954,90 лв.

По отношение на третия обективно съединен иск – по [чл. 344, ал. 1, т. 3 вр. чл. 225, ал. 1 КТ](#), съдът съобрази следното:

Това е иск за вредите и загубите, които незаконно уволненият е претърпял с оставането си без работа поради това уволнение, но за не повече от 6 месеца.

Доказателствената тежест по този иск е върху ищеца - той следва да установи оставането си

без работа поради уволнението, неговата продължителност, причинната връзка с уволнението и размера на последното месечно брутно трудово възнаграждение, което е получил преди уволнението.

В случая, от извършената в съдебно заседание, проведено на 27.03.2023 г., справка с оригинала на трудовата книжка на ищеца, се установи, че след прекратяване на трудовото правоотношение, ищецът не е започвал работа по друго трудово правоотношение.

В случая ищецът претендира обезщетение за шест месеца за периода от 29.04.2022 г. до 29.10.2022 г. в размер на 24954,90 лв. От заключението на допуснатата и изслушана съдебно-счетоводна експертиза, се установява, че дължимото обезщетение за оставане без работа на ищеца за процесния период от шест месеца възлиза на 24474,90 лв., поради което искът следва да се уважи до този размер и да се отхвърли за разликата над 24474,90 лв. до претендираната сума от 24954,90 лв. За да приеме този извод, съдът споделя аргументите, изложени от вещото лице при изслушването му в открито съдебно заседание, че сумата от 80 лв., изплащана на работниците и служителите на ответника на основание Наредба № 11/2005 г. за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, не е част от възнаграждението с постоянен характер, поради което не следва да се взема предвид при определяне размера на процесното обезщетение.

Върху присъдената сума, следва да се начисли и законната лихва, считано от датата на депозиране на исковата молба – 21.06.2022 г. до окончателното изплащане на сумата.

Съгласно ТР № 3/1996 г. на ОСГК на ВКС отговорността на работодателя по чл. 225, ал. 1 КТ е договорна, като тя се поражда в рамките на едно конкретно трудово правоотношение и произтича от незаконното му прекратяване с едностранно волеизявление на работодателя. Следователно, без всякакво значение е обстоятелството, че през посочения по-горе период ищецът е получавал или е имал възможност да получава пенсия.

4. По осъдителния иск с правно основание чл. 224, ал. 1 КТ за заплащане на обезщетение в размер на 18000 лв. за неизпъзван годишен отпуск за длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД за 2020 г., 2021 г. и 2022 г. – общо в размер на 79 дни.

Съгласно [чл. 224 КТ](#) при прекратяване на трудовото правоотношение служителят има право на обезщетение за неизползвания платен годишен отпуск, чийто размер се определя въз основа на полученото среднодневно брутно трудово възнаграждение за последния календарен месец, през който служителят е работил най-малко 10 работни дни.

За основателността на иска ищецът следва пълно и главно да докаже наличието на трудово правоотношение между страните, което е прекратено, независимо от основаниято за прекратяване, както и размера на брутното трудово възнаграждение, получено за последния пълен отработен месец преди уволнението.

В тежест на работодателя-ответник е да докаже положителния факт на ползване на отпуска или заплащането на дължимото обезщетение за неизползването му.

В заключението по ССЧЕ вещото лице посочва, че размерът на brutното трудово възнаграждение на ищеца за пълен отработен месец е 4159,15 лв., като съобразявайки данните по представените по делото доказателства – молби за ползване на платен годишен отпуск и заповеди за разрешаване на отпуск, вещото лице установява, че към момента на прекратяване на трудовото правоотношение на ищеца за длъжността „лекар, началник отделение за трансплантация на хемопоеитични стволови клетки“ същият е имал право и не е използвал платен годишен отпуск в размер на 57 дни. Във фиша за м. 04.2022 г. на А. е начислено обезщетение за неизползван годишен отпуск за 50 дни в размер на 9270,79 лв. На ищеца не е начислено обезщетение за оставащите 7 дни неизползван годишен отпуск, което обезщетение вещото лице изчислява да възлиза на 1297,91 лв.

С оглед на горното, този осъдителен иск се явява частично основателен – за сумата от 1297,91 лв., до който размер следва да се уважи, и частично неоснователен – за разликата над сумата от 1297,91 лв. до претендирания размер от 18000 лв., за която разлика искът следва да се отхвърли.

5. По конститутивния иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ за признаване за незаконно и отмяна на уволнението, извършено със Заповед № ЛС-64/28.04.2022 г. на д-р Г.М., в качеството ѝ на изпълнителен директор на ДРУЖЕСТВО, с която заповед ищецът е освободен на основание чл. 328, ал. 1, т. 10, предл. 1 КТ, вр. Чл. 68, ал. 3 КСО от длъжността „Доцент“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД, считано от 29.04.2022 г.

От анализа на приетите по делото писмени доказателства – Трудов договор № ЛС 03/02.01.2013 г., Допълнително споразумение към Трудов договор № ЛС 03/02.01.2013 г. № ЛС 271/05.08.2013 г., Допълнително споразумение към Трудов договор № ЛС 03/02.01.2013 г. № 322/03.08.2021 г., настоящият състав установява, че трудовото правоотношение между ищеца и ответното дружество за длъжността „доцент“ е възникнало считано от 03.01.2013 г.

За да достигне до този извод, съдът съобрази, че в договора от 02.01.2013 г. е договорено, че същият се сключва за неопределено време. Последващите допълнителни споразумения от 2013 г. и 2021 г. не водят до възникване на ново трудово правоотношение, а изменят съществуващото. Твърдението на ищцовата страна, че през 2021 г. е възникнало ново трудово правоотношение за длъжността „доцент“ въз основа на конкурс не се подкрепя от приетите по делото доказателства. Не се доказва провеждането на подобен конкурс. В допълнителното споразумение от 2021 г. изрично се посочва, че същото се сключва на основание чл. 119 КТ, като от споразумението е видно, че с него работодателят е възложил, а служителят е приел да бъде преназначен от 0,5 длъжност „доцент“ на 0,25 длъжност „доцент“ в Отделение за трансплантация на хемопоеитични стволови клетки.

С оглед на изложеното конститутивният иск по чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ за признаване за незаконно и отмяна на уволнението, извършено със Заповед № ЛС-64/28.04.2022 г. на д-р Г.М., в качеството ѝ на изпълнителен директор на ДРУЖЕСТВО, се явява неоснователен. Към момента на възникване на трудовото правоотношение за посочената длъжност –

03.01.2013 г. ищецът не е имал право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

От заключението по ССЧЕ се установява, че такова право е придобито от ищеца едва след 20.06.2018 г.

При това положение работодателят законосъобразно е упражнил правото си да прекрати едностранно трудовото правоотношение за длъжността „доцент“ на основание чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ.

Обстоятелството дали работодателят е спазил срока на предизвестие, уговорен с индивидуалния трудов договор или с КТД, е неотносимо към въпроса за законосъобразността на уволнението. Твърденията за неспазен срок на предизвестие могат да са основание за иск за изплащане на обезщетение при наличие на предпоставките за това, но дори и да бъдат доказани не са годни да обосноват незаконосъобразност на самото уволнение.

Отхвърлянето на конститутивния иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ води до неоснователност на конститутивния иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ и на осъдителния иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 3 КТ, поради което и тези два иска следва да се отхвърлят във връзка с прекратяването на трудовото правоотношение за длъжността „доцент“.

По разноските:

Два от исковете са уважени изцяло, два от исковете са уважени частично и три от исковете са отхвърлени изцяло.

И двете страни претендират разноски.

Ищецът е представил договор за правна защита и съдействие /л. 89/, в който е уговорено адвокатско възнаграждение в размер на 5000 лв., като договорът служи като разписка, удостоверяваща плащането на посоченото възнаграждение в брой. В последното открито съдебно заседание ищецът е представил и списък на сторените разноски с единствена точка – възнаграждение за адвокат в размер на 5000 лв. Ответникът своевременно е направил възражение за прекомерност на претендираното от ищеца адвокатско възнаграждение. Възражението е неоснователно, както с оглед броя на исковете, така и с оглед фактическата и правна сложност на делото.

В настоящото производство са разгледани седем иска, като за всяка от двойките конститутивни искове за отмяна на уволнение и възстановяване на работа минималното адвокатско възнаграждение, определено на основание чл. 7, ал. 1, т. 1 от НАРЕДБА № 1 ОТ 9 ЮЛИ 2004 Г. ЗА МИНИМАЛНИТЕ РАЗМЕРИ НА АДВОКАТСКИТЕ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ е в размер на 780 лв. Минималното адвокатско възнаграждение за осъдителния иск по чл. 344, ал. 1, т. 3 КТ за длъжността „лекар, началник на отделение за трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ е в размер на 2645,94 лв. , определено на основание чл. 7, ал. 2, т. 3 от НАРЕДБА № 1 ОТ 9 ЮЛИ 2004 Г. ЗА МИНИМАЛНИТЕ РАЗМЕРИ НА АДВОКАТСКИТЕ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ. Минималното адвокатско възнаграждение за осъдителния иск по чл. 224, ал. 1 КТ за длъжността „лекар, началник на

отделение за трансплантация на хемопоеитични стволови клетки“ е в размер на 2020 лв. , определено на основание чл. 7, ал. 2, т. 3 от НАРЕДБА № 1 ОТ 9 ЮЛИ 2004 Г. ЗА МИНИМАЛНИТЕ РАЗМЕРИ НА АДВОКАТСКИТЕ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ. Минималното адвокатско възнаграждение за осъдителния иск по чл. 344, ал. 1, т. 3 КТ за длъжността „доцент“ е в размер на 480 лв. , определено на основание чл. 7, ал. 2, т. 3 от НАРЕДБА № 1 ОТ 9 ЮЛИ 2004 Г. ЗА МИНИМАЛНИТЕ РАЗМЕРИ НА АДВОКАТСКИТЕ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ. При прилагане на минималните адвокатски възнаграждения определеното възнаграждение за процесуално представителство по всички иски би възлизало на 6705,94 лв., която сума надвишава претендирания от ищеца размер от 5000 лв. С оглед изхода на спора на ищеца следва да се присъдят разноски в размер на 2623 лв. за адвокатско възнаграждение.

Ответникът представя договор за правна защита и съдействие № 25/23.03.2023, от който се установява, че уговореното адвокатско възнаграждение е в размер на 1800 лв., като в договора е посочено, същото се заплаща по банков път. В последното открито съдебно заседание ответникът представя списък по чл. 80 ГПК. Представя и заверено за вярност извлечение от преводно нареждане. Преводното нареждане е за сумата от 8200 лв., като наредител е ответното дружество, а получател – процесуалният му представител – адв. В.. В основанието за плащане обаче са посочени четири договора - № 23, 24, 25 и 26. От представените доказателства не може да се направи безпротиворечив извод каква част от уговореното възнаграждение е действително заплатено, тъй като няма данни какви са задълженията по останалите три договора, т.е. съдът не може да формира извод дали разходът за адвокатско възнаграждение е действително сторен /дали е заплатен изцяло или само частично и ако е заплатен частично – за каква част/. При това положение на ответника не следва да се присъждат разноски за адвокатско възнаграждение в настоящото производство.

На основание чл. 78, ал. 6 ГПК ответникът следва да се осъди да заплати сумата от общо 1439,24 лв., от която 1189,24 лв. – съдебни такси, и 250 лв. – възнаграждение на вещо лице, съразмерно на уважената част от предявените иски.

Така мотивиран, Софийски районен съд, II ГО, 178 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ на основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ уволнението на Г. Р. А., ЕГН *****, извършено със Заповед № ЛС-63/28.04.2022 г. на д-р Г.М., в качеството ѝ на изпълнителен директор на ДРУЖЕСТВО, с която заповед ищецът е освободен на основание чл. 328, ал. 1, т. 10, предл. 1 КТ, вр. Чл. 68, ал. 3 КСО от длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеитични стволови клетки“ при ДРУЖЕСТВО, ЕИК ..., считано от 29.04.2022 г.

ВЪЗСТАНОВЯВА на основание чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ Г. Р. А., ЕГН *****, на заеманата до уволнението длъжност „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при ответника ДРУЖЕСТВО, ЕИК

ОСЪЖДА ДРУЖЕСТВО, ЕИК ..., да заплати на Г. Р. А., ЕГН *****, на основание чл. 344, ал. 1, т. 3, вр. чл. 225, ал. 1 КТ, сумата от 24474,90 /двадесет и четири хиляди четиристотин седемдесет и четири лева и деветдесет стотонки/ лв., представляваща обезщетение за оставане без работа вследствие на незаконното уволнение от длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ за периода от 29.04.2022 г. до 29.10.2022 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 21.06.2022 г. до окончателното плащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 24474,90 лв. до предявения размер от 24954,90 лв.

ОСЪЖДА ДРУЖЕСТВО, ЕИК ..., да заплати на Г. Р. А., ЕГН *****, на основание чл. 224, ал. 1 КТ обезщетение в размер на 1297,91 лв. /хиляда двеста деветдесет и седем лева и деветдесет една стотинки/ за седем дни неизползван годишен отпуск за длъжността „Лекар, началник отделение за Трансплантация на хемопоеични стволови клетки“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 1297,91 лв. до предявения размер от 18000 лв.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения от Г. Р. А., ЕГН *****, против ДРУЖЕСТВО, ЕИК ..., иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ за признаване за незаконно и отмяна на уволнението, извършено със Заповед № ЛС-64/28.04.2022 г. на д-р Г.М., в качеството ѝ на изпълнителен директор на ДРУЖЕСТВО, с която заповед ищецът е освободен на основание чл. 328, ал. 1, т. 10, предл. 1 КТ, вр. Чл. 68, ал. 3 КСО от длъжността „Доцент“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД, считано от 29.04.2022 г.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения от Г. Р. А., ЕГН *****, против ДРУЖЕСТВО, ЕИК ..., иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ за възстановяване на ищеца на заеманата от него длъжност „Доцент“ при „ДРУЖЕСТВО“ ЕАД.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения от Г. Р. А., ЕГН *****, против ДРУЖЕСТВО, ЕИК ..., иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 3, вр. чл. 225, ал. 1 КТ, за осъждане на ответника за заплащане на сумата от 1800 /хиляда и осемстотин/ лв., представляваща обезщетение за оставане без работа вследствие на незаконното уволнение от длъжността „Доцент“ за периода от 29.04.2022 г. до 29.10.2022 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 21.06.2022 г. до окончателното плащане

ОСЪЖДА ДРУЖЕСТВО, ЕИК ..., да заплати на Г. Р. А., ЕГН *****, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 2623 /две хиляди шестотин двадесет и три/ лв, представляваща заплатено от ищеца адвокатско възнаграждение, съответно на уважената част от исковете.

ОСЪЖДА ДРУЖЕСТВО, ЕИК ..., да заплати в полза на Софийски районен съд, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК, сумата от 1439,24 лв. /хиляда четиристотин тридесет и девет лева и двадесет и четири стотинки/, представляваща дължима държавна такса по предявените искове и заплатено от бюджета на съда възнаграждение на вещо лице, съответно на уважената част от исковете.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____